

Modlitba jako dávání se Bohu, nikoli škemrání

Karel Funk

SVĚŽEST A SÍLA PRO MODLITBU; MODLITBA JAKO JEDNÁNÍ

Slova jako modlitba, pokání apod. nám někdy zní poněkud kostelně. Podívejme se na modlitbu spíše z praktického hlediska těch, kdo necítí potřebu prostředníka v osobě faráře. Ostatně, po "provalení" tisíců zločinů pedofilie katolických kněží skoro na celém světě lze opět dát zapravdu R. Steinerovi, který logicky dovodil, že kdyby církev vzala do důsledku Písmo, musela by sebe sama zrušit. Tím nelze samozřejmě odmítat všechny návštěvníky kostela, ani všechny kněze, sám jsem měl několik osvědčenějších přátel z jejich řad.

Ale již k modlitbě. Kamarádka se mi kdysi zmínila, že neví, jak se modlit. Kdekdo se tímto problémem obtížně prokousává, nechce-li zůstat u škemravého přemlouvání všemohoucího Pána, aby mu splnil to či ono. Kamarádce jsem napsal: Modlit se můžeš úplně nejobyčejněji - navozením osobního vztahu k Bohu. Není to troufalost ani obtěžování. Jsou jen dvě možnosti: buď člověka neuslyší, nebo ano. Řekni Mu, že víš o své nedokonalosti, ale i Jeho milosti a odpuštění, protože všichni jsme Jeho děti, a že Ho prosíš o vedení, pomoc, posilu, inspiraci k dobru, ochranu, osvětlování cesty atd., jak tě to napadne. Bez úpěnlivosti, klidně, pomalu, bez pocitu časové tísně. A pak o tom třeba už jen mlč, jen se Mu mlčky oddávej celým nitrem s bezmeznou důvěrou. Zaslibuj se Mu. Najdi si formulaci, kterou umíš prožít. Třeba DÁVÁM SE VE TVOU MOC A OCHRANU. Nebo: I KDYŽ NEZNÁM TVOU VŮLI, PROSÍM OHLÍDEJ, ABYCH SE SPRÁVNĚ ROZHODOVAL(A). S bezmeznou důvěrou a jistotou. My musíme být ti aktivní, dávající se. Třeba to nepůjde hned, ale stačí jen chvílička denně. Nespěchej na sebe. Důležitý je rytmus, pravidelnost. Naše éterické tělo si na to navykne svými podprahovými reflexy. Zároveň však vezme, že Bůh je bytost nekonečně širší a mohutnější, než jen ten vyplňovač našich přání, když se chytáme jeho sukně. Když člověk s modlitbou začíná, je to pro ego nezvyklé a cítí se ohroženo, a tak leckdo mylně pociťuje buď jakousi zbytečnost modlitby, nebo si už napřed říká, že mu to nepůjde, že k tomu určitě není dostatečně pokročilý. Jiný zase poté, co začne, hned nesoustředěně uteče, protože má dojem, že mu to stejně nemůže jít, nebo se „ochotně“ naskytne častá falešná výmluva, že Boha nemohu obtěžovat, jsa hříšný, nebo mne zrovna láká si číst či si zapnout televizi, a už koukám jak od toho odejít. To jsou jen úhyby, které je třeba v klidu překonat a setrvat u toho. Alespoň na tu chvíličku. Ne se za to fackovat a vyčítat si to, ale všechny úhyby v klidu jen odsunovat a zase se vracet do stavu modlitby, jakkoliv nedokonalému. Důležitý je už i úmysl a počátek. Jakmile začneme, může nás něco nést dál. Že by Anděl Strážce? Můžeme i jeho prosit o bezpečné vedení naší modlitby. Důležitý je vyčleněný čas, i kdyby byl jen kratičký. V jednom vyprávění říkal mnich žákovi: Když jíš, nepřemýšlej o tom, kdy a co se budeš modlit. A když se modlíš, nepřemýšlej, co bys chtěl jíst.

Dascalos říká: "Nepodceňuji význam modlitby. Může to být metoda soustředění... Mě osobně postačí pomyslet si: Bud' vůle Tvá... Každý čin by měl být projevem modlitby. To měl na mysli svatý Pavel, když nás vyzýval, abychom se "ustavičně modlili". Hledač pravdy se musí ustavičně modlit svými skutky, myšlenkami a pocity... Pravá modlitba nejsou slova. Slova sama o sobě neznamenaají nic... Předpokladem modlitby je, že musíme používat rozum a bojovat proti iluzím a předsudkům..."

Modlitbu bychom neměli egoisticky zakalovat osobními přáními, spíš se v ní učít odvážně odhalovat a napravovat své nezdravé duševní postoje. Z naší malosti nás může uzdravit vděčné vědomí, že jsme součástí velikosti světa – přírodního, lidského i božského. Žijeme trvale v božském lůně, ochraňování a zahřívání hierarchiemi planet i dvanácti oblastí zodiaku. Tyto hierarchické řády, každý s jinou náplní, tvoří boží Tělo, jsou božíma Rukama, kterými jedná, napravuje i ochraňuje nás. Zabýváme-li se tímto postojem alespoň občas, nacházíme pak vhodnější klima i pro modlitbu. Odvracíme tak pozornost od sebe směrem k božímu Jménu, božímu Království, boží Vůli (nenalzááme tyto poukazy i v Otčenáši?). Naše přiznání se k Bohu by při modlitbě mělo vyvěrat z mysli, citu, vůle, ba celého našeho Já. Modlitbou otevíráme své Já, aby v něm působil Kristus. Modlitbou se obracíme k bytosti, kterou můžeme oslovit Ty. Obracíme se tak k živému protějšku, který nás přesahuje a otcovsky či mateřsky objímá. Navozujeme tím možnost k setkání s vyšší živoucí bytostí – svým Andělem, Kristem, Marií. Jak je úžasné, že i my ve své nepatrnosti můžeme Boha oslovovat slovem Ty, a On nás slyší. Uvědomme si toto, a tím už se modlíme. Jak je krásné vědomí, že dokážeme-li sklonit hlavy v pokoře, modlitba nám je může zvednout až k pohledu na blankyt nebes.

Kdysi mi říkala Lída Rakušanová, učitelka waldorfské mateřské školky, že nechává děti honit se či šplhat vysoko na stromy, a i když je zrovna nevidí, má ke každému z nich neviditelnou nitku. (Až když se odpoledne blížily maminky, musela děti ze stromů honem posundavat, protože hysterie a strach může způsobit vyplnění toho, čeho se bojíme). I správná matka, ač se věnuje své práci, je neustále jedním uchem u svých dětí a slyší je, ba někdy i na dálku o nich ví. Tak i Bůh slyší člověka, který se skutečně modlí. Zatímco se tedy modlitbou obracíme k vyšší bytosti, kterou oslovujeme Ty, meditací pěstujeme prohloubený, produchovněný pohled na zvolený obsah, který jsme umístili do středu své duše. Tak může modlitba nepozorovaně přecházet v meditaci.

Pokud modlitbou o něco prosíme, měli bychom stejně intenzivně (tedy ne formálně, že se to „slyší“) děkovat. Vždy však prosbu končit - Ne má, ale tvá vůle se staň, Bože. Vděčnost známe (měli bychom znát) vůči člověku, který pro nás něco dobrého udělal nebo udělá. Vděčností od nás září něco zpět ke druhému. Je to oplátka za nějaký dar nebo čin. Vděčnost je někdy skutečné vyrovnání za něco, co jsme dostali z lásky. Stejně tak i ke světu duchovnímu. Každou modlitbu i meditaci bychom měli uzavřít vyvoláním pocitu-postoje vděčnosti. Tím darujeme ze svého srdce na oplátku něco za to, co jsme přijali. K vděčnosti k Bohu se však musíme vědomě vychovávat, nebývá tak samozřejmá (nemá-li být jen formální, odbytá). A zpětně - pravá vděčnost nás zjemňuje a zbystrňuje ke vnímání toho všeho, za co můžeme denně děkovat.

Podle H. W. Schroedera – je-li pravda, že naše bytí a žití spočívá na boží oběti, pak vidíme, že Bůh touží po tom, abychom to my lidé vnímali a ve správném smýšlení přijímali. Tím pak začíná z našeho srdce proudit sama od sebe k Bohu vděčnost, jako odpověď na boží oběť, první dar na oplátku za všechno, co jsme dostali, první „za-dosti-učinění“ Bohu a jeho oběti. Naši modlitbu tak mohou povznášet a prohřívát pocity díky, které se v nás vždy znovu roznítí tváří v tvář všemu, co náš život denně podpírá, obohacuje, prohlubuje, udržuje, činí smysluplným někdy i bolavou výchovou. Tím dostává naše modlitba svěžest a sílu, kterou potřebuje, aby se dokázala vždy znovu pozvednout nad pouhý zvyk či shrbené modloslužebnictví. Kdo dokáže opravdově děkovat i za nesnáze, zmařené plány či utrpení (ale pozor – opravdově, ne formálně), které nám byly přisouzeny, ten se naplňuje Bohem určeným smyslem svého života a postupně se mění ve vítěze nad svým pozemským osudem. Modlitba v nás umocňuje sílu přijímat a snášet svůj osud. Zde dosahuje modlitba, je-li vnitřně pravdivá, nejnítějšího a nejhlubšího sepětí s Bohem. Takovéto vítězství nad osudem se duši zjevuje většinou až po delších zápasech a při plné pokoře. (Odbočme poněkud: Vykládá-li se Beethovenova V. symfonie, Osudová, slovy „Chyť osud pod krkem“, pak to není Beethovenova vzpurnost proti osudu, jak bývá někdy mylně interpretováno, nýbrž právě podrobení se boží Vůli, ale podrobení aktivní, vědomě přijaté, kterým se osud vyplňuje a tíha odplývá.) Přijetí boží Vůle znamená bez reptání jednat i v jiných okolnostech, než které jsme čekali či si přáli. Jistě, že to vše nelze naráz, ba někomu z nás se to plně nepodaří ani po delší době, ale první náznaky toho můžeme pocítit vždy, když se opravdově modlíme. Opravdová modlitba je duchovním jednáním, činěním.

Ptáš se na oslovování Marie: věz, že se na bytost Marie můžeš obracet i ty, která si moc nedůvěřuješ, i když nebudeš mít odezvu. Neupadej do tak častého omylu či spíš pohodlné výmluvy, jako že tuto vysokou bytost "nechci obtěžovat", nebo že já, hříšný červ, jí ani nesmím na oči, že je to drzost apod. Ne ne. Ona je tu pro lidstvo a touží, abychom se na ni obraceli. A to můžeme jen takoví, jací jsme, ale s ideálem před sebou. Proto jde s lidstvem, proto je Matkou našich duší. - Totéž samozřejmě vůči Kristově přítomnosti v zemské auře. Drzostí by byly jen ty laciné chtivé modlitbičky, asi jako u automatu - vhodím minci (modlitbu) a čekám, že vypadne splnění.

A jak číst? Čtením se v klidu prostupuj, a činiš-li to, pak neměj před sebou jako dluh či nesplněnou povinnost to, co ještě chceš či "musíš" přečíst. Nehleď na hromadu knih, kde je jedna úžasnější a potřebnější, než druhá. Ted' čteš toto, a stačí, když to čteš plně a důstojně. Ted' tě naplňuje toto, tak se naplňuj do sytosti. To je účel čtení, co nejlépe cosi podnětného prožít, aspoň na chvíli to v sobě rovnou udělat, i kdybys přečetla jen půl stránky. Soustředit se tak, až pomine onen bezděčný pocit, že ted' to čtu jen tak letmo, zkusmo, provizorně, abych věděl co tu je, ale že až někdy se k tomu dostanu opravdově. A že až někdy si udělám pořádně čas a náladu na to... To by bylo špatně, pak se k tomu už nedostanu. Jistě nemusím připomínat, že je tu řeč o četbě, která je v souladu s našimi vývojovými ideály a touhou po vyšší pravdě. Ted' už jen, jak říkal Drtikol, "vyhrnout si rukávy" a ne že "já to zkusím", ale "budu to dělat". Tím už to dělám i ted'.